
Krajinska zasnova Vrbje in predlog posameznih možnih izvedb na območju

Author(s): Janez Peter GROM and Matjaž SUHADOLC

Source: *Urbani Izziv*, Vol. 17, No. 1-2, Pozabljeni modernizem mest / The forgotten modernism of cities (2006), pp. 152-156

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/10.2307/24920737>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Zdajšnje je nepovezano, povezave so večkrat prekinjene. Primanjkujejo poti med pomembnimi izvornimi in ciljnim točkami, hkrati pa tudi kolesarskih parkirišč. Trenutne kolesarske povezave smo ocenili po treh izbranih kazalcih (dostopnost, varnost in povezanost) in jih uvrstili v razrede od 1 (slabe povezave) do 4 (zelo dobre).

Načrtovanje novega omrežja je temeljilo na izboljšavah/dopolnitvah povezav ter na načrtovanju novih. Vse so bile ocenjene z istimi tremi kazalci.

Rezultati primerjav so pokazali, da bi že samo z dopolnitvijo omrežja precej izboljšali ocene povezav. Najbolj bi se zvišale ocene kazalcev varnost in povezanost. Ta dva je glede na izhajanje iz zdajšnjega omrežja in njegovih pomanjkljivosti tudi najlažje izboljšati.

Ker izhajamo iz zdajšnjih kolesarskih poti in prometne infrastrukture, težko vplivamo na spremembo dostopnosti do različnih dejavnosti. Ocenostopnosti do dejavnosti izboljšamo tako, da speljemo povezave po območjih, ki so z vidika pestrosti dejavnosti najbolj raznolika. Vsaka povezava pa ne more biti takšna. Marsikatera pelje le med pomembnejšimi kolesarskimi povezavami ali je zbirna cesta stanovanjskih območij za drugo povezavo. Njen pomen zato ni zmanjšan, saj omogoča delovanje sistema. Ne nazadnje je pomemben celovit pogled, kam in kje so povezave speljane. Gre za celoto, saj je omrežje načrtovano kot sklenjeno (tudi povezave na omrežja drugih občin, državno kolesarsko omrežje ...) s čim več prepleti. Dostopnost bi tako lahko dodatno izboljšali le s spremembo lokacij določenih dejavnosti, kar pa ni predvideno oziroma je neracionalno.

Zdajšnje kolesarske povezave so večinoma urejene kot steze in pasovi (po štiri vsakega tipa, na Foitovi cesti je kombinacija pasu in steze), le ena je pot (Cesta Simona Blatni-

ka). Dopolnitve predvidevajo tudi nekaj sprememb. Največ predlogov je za dopolnitev zdajšnjih tras v sklenjeno omrežje in označitev rdečih kolesarskih pasov.

Med novimi povezavami bi bilo največ pasov, sedem, ki predvidevajo tudi najmanjše gradbene posege. Sledi pet stez in ena kombinacija pasu in poti. Predvideni posegi so izgradnja kolesarskih stez in poti ter označitev pasov.

Omrežje potrebuje tudi dodatno infrastrukturo: parkirišča, servis, označevalne table ipd.

Ob vzpostavitvi varnega, privlačnega, sklenjenega povezanega kolesarskega omrežja je treba ustrezno ozavestiti uporabnike in uporabiti strategijo za vzpodbujanje kolesarskega prometa.

Z vzpodbujanjem kolesarjenja kot alternative motornemu prometu bomo pripomogli k zmanjšanju onesnaženja zraka, manjši obremenjenosti središča mesta in parkirišč z motornimi vozili, večji mobilnosti prebivalcev, povečanemu gibanju in skrbi za zdravje in rekreacijo, z vzpostavitvijo varnega omrežja pa seveda k povečani varnosti v cestnem prometu.

Katarina Ostruh, univ. dipl. geog., Mestna občina Velenje, Urad za okolje in prostor, Velenje
E-pošta: katarina.ostruh@gmail.com

Literatura in viri

Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002. Ljubljana, SURS.

URL:
<http://www.stat.si/popis2002/si/default.htm>
(citirano 4. 5. 2002).

Sagadin, J. (1992) Osnovne statistične metode za pedagoge. Filozofska fakulteta v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko, Ljubljana.

Sever, D., Toplak, S. (2002) Zasnova kolesarskega omrežja v občini Rogaška Slatina. V: 6. kongres o cestah in prometu, zbornik referatov. Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, Ljubljana–Portorož, 2002, str. 87–93.

Janez Peter GROM
Matjaž SUHADOLC

Krajinska zasnova Vrbje in predlog posameznih možnih izvedb na območju

Ena temeljnih postavk znotraj ideje o vnovični humanizaciji bivalnega okolja je oživiljanje tistih ambientov urbanega prostora, v katerih je prepoznavna kontinuiteta človekove dejavnosti, po kateri se je razvila specifična značilnost posameznega prostora – kulturna krajina. V Ljubnem so to zlasti prostori, vezani na tradicijo pridobitne dejavnosti, ki sovpada z ožjim območjem toka Savinje. Splavarstvo je bilo za kraje v Zgornji Savinjski dolini pomemben vir zaslužka, obenem pa je z razvejenim sistemom kanalov za izrabo vodne energije izrazito pripomoglo h kultiviranju razdiralne moči reke. Razpad večstoletne tradicije prostoru ni vzel le njegove prepoznavne identitete; z opuščanjem omrežja kanalov in koncentracijo v regulirano strugo je postal poplavno ogrožen celoten pas ob reki vse do Celja. Nevarnosti visoke vode so se dobro zavedali že staroselci, zato so Ljubno gradili na višjih legah med Savinjo in njenim levim pritokom Ljubnico, breg pa so večinoma nepozidan izkoriščali za splavarstvo

in obrti. To območje je danes še posebno močno degradirano, večinoma v nenačrtnem zaraščanju in brez programa, ki bi privlačil domačine in goste.

Osnovna naloga delavnice, ki jo je izvajala skupina študentov Fakultete za arhitekturo v Ljubljani, je bila zato usmerjena zlasti v iskanje idejnih programskih rešitev za revitalizacijo območja. Skupina se je delno razbremenila administrativnih omejitev na območju in se osredotočila na subjektivno-kreativni pristop pri iskanju rešitev.

Analiza stanja je s planerskimi tehnikami inventarizacije in vrednotenja razčlenila prostor tako kvantitativno (na morfološke enote) kot kvalitativno (glede na stopnjo ohranjenosti in avtohtonosti) ter glede na rezultate posameznim prostorskim sklopom dodelila ustrezen program. V grobem je ta naravnani k obujanju lokalne tradicije znotraj aktualnih in potencialnih panog – kulture in turizma. V obsegu kulturne ponudbe se prostor bolj prilagodi potrebam vsakoletnega Flosarskega bala, z rekonstrukcijami arhitekturnih posebnosti se spodbuja muzejska in širše didaktična vloga krajine. Izgradnja tematskega kampa in dograditev rekreacijskih površin ter spodbujanje ribolova so usmerjeni k turistični oživitvi ne le Ljubnega, saj so del turistične ponudbe celotne Zgornje Savinjske doline.

Celovita prenova desnega brega reke pri Ljubnem ob Savinji se uravnava po konceptu rdeče niti in coniranja. Javni prostor z elementi narave in grajenega okolja v bližini nabrežja zahteva posebno obravnavo. Odločitev o pristopu, ki izhaja iz določitve stopnje ohranjanja oziroma spreminjanja krajine, nakazuje načrtovalske usmeritve.

Koncept krajinske zasnove Vrbje temelji na rekreacijskih in turističnih možnostih tega območja, za katero občina Ljubno ob Savinji želi, da bi dobilo večji pomen ne le

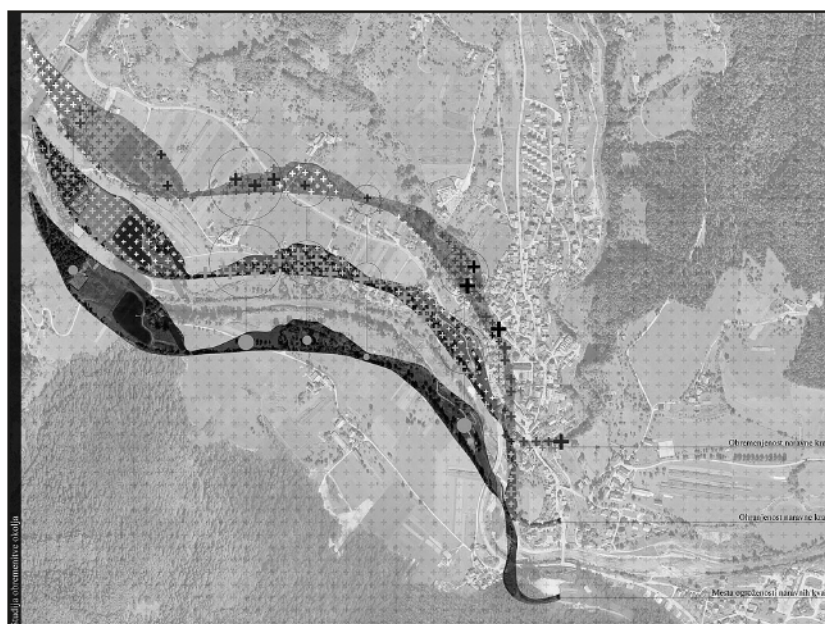
za lokalne prebivalce, temveč tudi za širšo regijo.

Merila za krajinsko zasnovo Vrbje so:

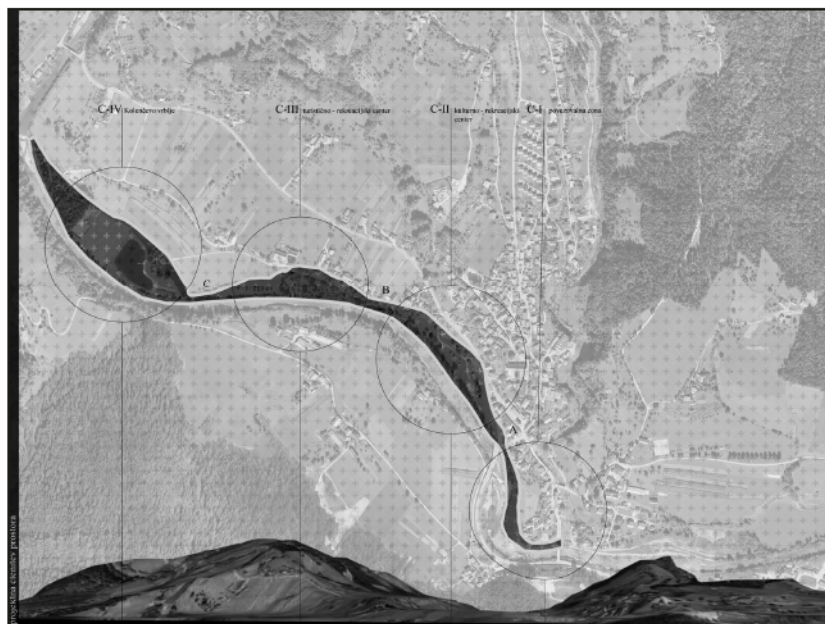
- inovativnost krajinske ureditve
- racionalnost krajinske zasnove (investicijski in vzdrževalni stroški)
- izpolnjevanje funkcionalnih in programskih zahtev (za prostore in objekte)
- prostorska pojavnost objektov (čitljivost in identiteta)
- inventivnost in aktualnost arhitekturne zasnove

- možnost drugačne izrabe posameznih objektov
- možnost morebitne reciklaže (odstranitve, preselitve) objektov
- racionalnost arhitekturne in konstrukcijske zasnove (investicijski in vzdrževalni stroški)
- zanesljivost (in trajnost) v pričakovani življenjski dobi objektov.

Temeljni cilj koncepta rdeče niti je vzpostavitev razmerja med glavno pešpotjo, reko Savinjo in vodno potjo ter konceptom coniranja. Razmi-

Slika 1: Sinteza analiza prostora vzdolž Savinje

Slika 2: Analiza obremenitve prostora

slek o oblikovanju rdeče niti sproža iskanje odgovorov na naslednja vprašanja: Kaj je skupno celotnemu obravnavanemu območju? Kako bi se lahko skupni elementi povezovali s posebnostmi posameznih prostorov ob poti? Ob izboru ali namestitvi elementov urbane opreme je potrebna koordinacija z drugimi ukrepi na ravni krajinskega oblikovanja (likovna podoba, urbana oprema ...). Pešpot je povezava vsega območja, funkcionalno in pomensko. Enkratna je na ravni vsega območja, njeni elementi pa se le delno transformirajo.

Coniranje je eden izmed možnih programov v krajinski zasnovi Vrbe. Z njim dosežemo, da se programska zasnova pravilno razdeli na več uravnoteženih delov, odvisno od motiva.

Tamponi med conami so različno gosti drevesni nasadi, ki uravnovešijo naglašeno arhitekturo prehoda.

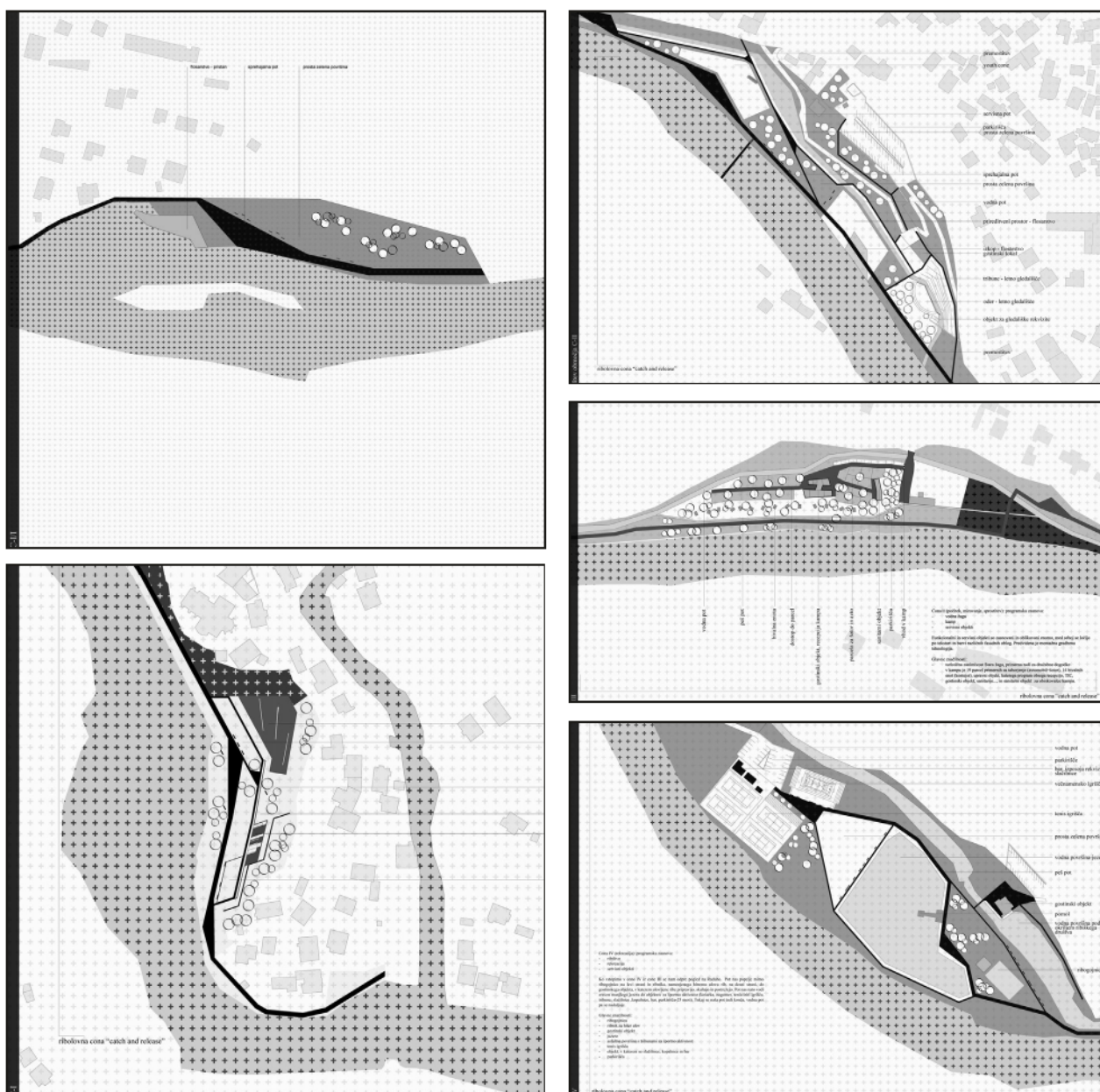
Osrednji arhitekturni motiv je sprehajalna pot, ki se kot razgibana ploščica nepravilne oblike dviga in spušča med conami po nabrežju Savinje in ustvarja dinamičen vtis

v prostoru. Kompleksno obliko dopolnjujejo enostavni leseni elementi v obliki železniških pragov.

Povezovalni arhitekturni motiv je tudi vodna pot, ki spremlja sprehajalca in se prepleta s sprehajalno.

Program je v vsaki coni razporejen tako, da lahko ta samostojno deluje v prostoru, ali pa kot dopolnitev programa v sosednjih conah. Cone so:

- **Cona 1** (prosti čas) – otroška igrišča, prostor za piknik, proste zelene površine

Slika 3: Stanje

Je vhod oziroma vrata v krajinsko zasnovo Vrbje, kjer se začne sprehajalna pot, namenjena predvsem lokalnim prebivalcem. Tam preživljajo prosti čas vse starostne skupine. Mlajšim so namenjene površine z otroškimi igrišči in zelenice za razne družabne igre, pri čemer je vse skupaj namenjeno tudi drugim ciljnim skupinam.

- **Cona 2** (dogajanje, razvedrilo) – letno gledališče, flosarstvo, prireditveni prostor, mladinski rekreativni center, parkirišča, servisni objekti, proste zelene površine
Pot se nadaljuje ob reki navzgor v cono 2. Na tem delu je tudi prva premostitev vodne poti. V cono 2, ki je namenjena razvedrilu oziroma prireditvam, nas glavna pot pelje po obrežju Savinje skozi vso cono.

Glavne značilnosti:

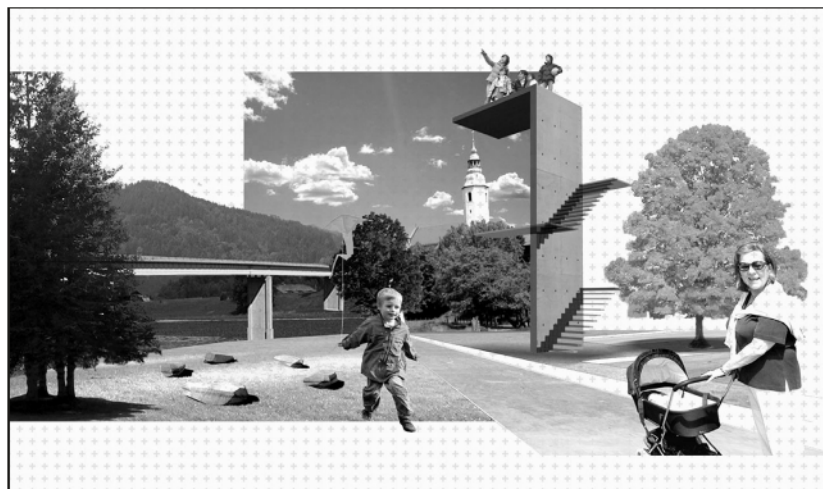
- dvakrat sekanje glavne pešpoti in vodne poti (na začetku in koncu cone);
- stranske poti nas vodijo do prostorov programske zasnove, na začetku cone 2 je konec vodne poti;
- pešpot in vodna pot objameta vso programsko zasnovo razen tribun letnega gledališča;
- vodna pot deli oder letnega gledališča in tribune.

- **Cona 3** (počitek, mirovanje, sprostitve) – vodna žaga, kamp, servisni objekti

Funkcionalni in servisni objekti so zasnovani in oblikovani enotno, med seboj se ločijo po teksturi in barvi različnih fasadnih oblog. Predvidena je montažna gradbena tehnologija.

Glavne značilnosti:

- turistična zanimivost Stara žaga, primerna tudi za družabne dogodke;
- v kampu je 19 parcel primernih za taborjenje (avtomobil + šotor), 14 bivalnih enot (zabojnik), upravni objekt s programom recepcije, TIC, gostinskega objekta, sanitarij ... in sanitarni objekt za obiskovalce kampa.

Slika 4: Fotomontaža – rekreacijske površine

- **Cona 4** (rekreacija) – ribištvo, rekreacija, servisni objekti

Ko iz cone 3 pridemo v cono 4, se nam odpre pogled na Raduho. Pot nas popelje mimo ribogojnice na levi in ribnika, namenjenega hitremu ulovu rib, na desni do gostinskega objekta, v katerem ulov pripravijo, skuhamo in postrežejo. Nato se podamo mimo manjšega jezera do objektov za športno dejavnost (košarka, nogomet, tenis – štiri igrišča, tribune, slačilnice, kopalnice, bar, parkirišča – 25 prostorov). Tukaj se naša pot tudi konča, vodna pa se nadaljuje.

Glavne značilnosti:

- ribogojnica
- ribnik za hiter ulov
- gostinski objekt
- jezero
- asfaltna površina s tribunami za športno dejavnost

- teniška igrišča
- objekt, v katerem so slačilnice, kopalnice in bar
- parkirišča.

- **Cona 1/I** (flosarstvo) – flosarstvo, proste zelene površine

Ob koncu cone 1 se pešpot nadaljuje v cono 1/I, kjer ju ločuje cesta, ki vodi v središče mesta. Ozka pot nas popelje mimo manjšega otoka na Savinji in do zaliva, kjer je flosarski pristan za splave, ki se jih spusti s prireditvenega prostora v coni 2. Površina je namenjena predvsem flosarskemu festivalu, kjer so za prireditev predvidene tudi zelene površine z urbano opremo.

Glede na poznavanje prostora smo ugotovili, da se ta del po namenu in funkciji vključi v del območja, kjer smo izhajali iz lo-

gično nakazane meje obravnavanega območja.

Glavne značilnosti:

- flosarski pristan
- površine za prostočasne dejavnosti.

Janez Peter Grom, štud. arb.,
Matjaž Suhadolc, štud. arb., Fakulteta
za arhitekturo, Ljubljana

Pojasnilo:

Organizatorji projekta:

Občina Ljubno,

Univerza v Ljubljani –

Fakulteta za arhitekturo

Mentorji:

Prof. mag. Peter Gabrijelčič,
asist. dr. Alenka Fikfak

Projekt:

Janez Peter Grom, štud. arb.,

Matjaž Suhadolc, štud. arb.,

Aleš Benet, štud. arb.,

Andrej Grabar, štud. arb.

Slika 5: Predstavitev projekta – ob maketi